

| teatteri |

Hoitokokousten pitkä varjo

Synninkantajat tuo Tampereen Teatterin näyttämölle 1970-luvun vanhoillisesta-diolaisuuden hoitokokoukset.

Vuonna 2015 ilmestynyt **Pauliina Rauhan** esikoisromaani *Taivaslaulu* osoittautui menestykseksi. Romaani kertoi nuoresta avioparista, joka kamppaili irti vanhoillisesta-diolaisuuden tiukkimasta otteesta.

Taivaslaulusta tehtiin näyttämösovitusta, joka nähtiin sekä Tampereen Työvänteatterin että Oulun teatterin lavalla. **Seija Holman** saman sovituksen pohjalta tehdyt esitykset olivat viritykseltään kovin erilaisia.

Rauhan toinen vuonna 2018 ilmestynyt romaani *Synninkantajat* on myös nyt dramatisoitu näyttämölle. Sitä esitetään parhaillaan Tampereen Teatterissa ja Oulun teatterissa. Synninkantajat on Oulussa ohjannut ja sovittanut **Sakari Hokkanen**. Tampereelle sen on ohjannut ja näytelmäksi kirjoittanut **Maia Häkli**.

Tampereen Teatterin Frencell-näyttämöllä nähdään selkeä ja riisuttu versio Synninkantajat-romaanista. Kirja on rakenteeltaan monikerroksinen ja runollinen, vahvasti kieleen ja luontoon kiinnittyvä. Näyttämöversio on tarinallisesti kirkastettu.

Maia Häkli on ymmärrettävästi pudottanut kokonaan pois romaanin omintakeisen rakennetarkaisun, joka joidenkin mielestä heikensi romaanin taiteellista lopputulosta. Kyse on nykyaikaan sijoittuvasta hieman päälleliima-

Esa Latva-Äijö (vas), Antti Tiensuu ja Alisa Pulkkinen esittävät Tampereen Teatterissa Synninkantajien keskeisiä henkilöitä. Alemmassa kuvassa myös Eeva Hakulinen ja Sara-Maria Heinonen.

Kuvat: Heikki Järvinen

tusta näkökulmasta, jonka kertoja on Taivaslaulusta tuttu **Aleksi**. Synninkantajien tarina on samalla **Aleksin** suvun tarina.

Näyttämön Synninkantajat tuo ymmärrettävästi esiin vanhoillisesta-diolaisuuden ilmapii- rin 1970-luvun lopussa, kun hoitokokoukset kiristivät perheiden, sukujen ja ystävien välejä. Jos jouduit epäilyksi, vain julkinen anteeksipyyntö epäilyistä synneistä saattoi pelastaa sinut joutumasta yhteisön ulkopuolelle.

Keskushenkilö ja kertojahahmo on 9-vuotias **Aaron (Antti Tiensuu)**. Hänelle tärkeitä ihmisiä ovat isänpuolen **Taisto-pappa (Esa Latva-Äijö)** ja äidinpuolen **Aliisa Pulkkinen**. Taisto on myös saarnamies ja rauhanyhdistyksen napamies,

jonka tehtäväksi tulee toimia uskonyhteisön langettaman tuomion sanansaattajana. Aliisa puolestaan edustaa liikkeessä järjen ja tolkun ääntä, mutta se torjutaan.

Tärkeä näkökulmahenkilö on myös **Aaronin** täti, omaa elämänsä vielä rakentava **Auroora (Sara-Maria Heinonen)**, jonka onnistuu lähteä kohti avarampia maisemia – hän aloittaa tähtitie- teen opinnot.

Näytelmän loppuratkaisu on tyylympi kuin kirjassa, vaikka tapahtumana sama. **Aaron** hukkuu tulvivaan jokeen. Hän tuhoutuu luonnonvoimien alle, ikään kuin papan ja mummin edustamien maailmojen ristitulessa. Aikuisten näkemykset ovat lapselle liikaa.

Rauhan romaanin voima oli kuvata traagisia tapahtumia ilman, että niihin osalliset ihmiset olisivat vain syyllisiä

tai pahan edustajia. Tämä lempeä katse korostuu myös näyttämöllä.

Ymmärtävästä näkökulmasta huolimatta ihmisiä, jotka luovat rakenteita ja käytäntöjä, jotka alistavat ja tuhoavat uskonveljiään ja -sisariaan, ei päästetä kokonaan ilman vastuuta. Vaikka **Taisto** oli aikakautensa tuote, hänen tekonsa jäävät muistiin. Niitä voi matkan päästä myös arvioida julmiksi ja sydämettömiksi, vaikka niitä toteuttanut ihminen ei pohjimmiltaan ollutkaan sellainen. Todellinen julmuri oli yhteisö.

Tampereen Teatterin Synninkantajat on dramaturgialtaan hieman rautalankamainen, mutta katsojan kannalta selkeä ja onneksi myös sisältää tunnetta.

Lisäksi katsojan on hyväksyttävä, että 9-vuotiaasta **Aaroa** esittää aikuinen mies. Se on osa teatterin lumoa: jos näyttelijä sanoo olevansa lapsi, niin silloin hän on.

• **OLLI SEPPÄLÄ**

Pauliina Rauhalan – Maia Häkli: Synninkantajat. Tampereen Teatterin Frencell-näyttämöllä.

”

Tampereen Teatterin Synninkantajat on dramaturgialtaan hieman rautalankamainen, mutta katsojan kannalta selkeä ja onneksi myös sisältää tunnetta.